

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA

Izpitna pola 2

A) Naloge izbirnega tipa

B) Strukturirani eseji

Sreda, 29. avgust 2012 / 120 minut (20 + 100)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalinivo pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko in šilček.

Kandidat dobi dva konceptna lista, list za odgovore in dva ocenjevalna obrazca.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Rešitev nalog v izpitni poli ni dovoljeno zapisovati z navadnim svinčnikom.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani, na list za odgovore in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 120 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 20 minut, za reševanje dela B pa 100 minut.

Izpitna pola vsebuje 14 nalog izbirnega tipa v delu A in 4 esejske naloge, od katerih izberite in rešite 2, v delu B. V delu A je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v delu B pa vsaka esejska naloga 15 točk. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 44, od tega 14 v delu A in 30 v delu B.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri nalogi v delu B naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi dve nalogi, ki ste ju reševali.

1.	2.	3.	4.

Rešitve pišite v izpitno polo z nalinivim peresom ali s kemičnim svinčnikom.

V delu A naloge rešite tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še list za odgovore. Vsaka naloga ima samo en pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

V delu B nalogi pišite v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutka esejev, ki ju lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevata.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 3 prazne.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

A) NALOGE IZBIRNEGA TIPO

1. Kaj od navedenega **ni** značilno za znanstvena spoznanja v psihologiji?
 - A Podprta so z izsledki raziskav.
 - B Temeljijo na subjektivnih izkušnjah.
 - C Pridobljena so sistematično.
 - D Lahko preverimo njihovo točnost.

2. Česa od navedenega **ne** uvrščamo med raziskovalne tehnike?
 - A vprašalnika
 - B psihološkega testa
 - C eksperimenta
 - D ocenjevalne lestvice

3. Na neki šoli so ugotovili, da imajo učenci, ki manj manjkajo pri pouku, bistveno boljše učne dosežke od tistih sošolcev, ki veliko manjkajo.
Kakšna je bila izračunana korelacija med navedenima pojavoma?
 - A pozitivna korelacija
 - B ni korelacije
 - C negativna korelacija
 - D popolna negativna korelacija

4. Katero čustvo navadno doživljamo kadar nekdo po našem mnenju neupravičeno ogroža naše pomembne cilje, želje ali vrednote ali nas ovira pri doseganju pomembnih ciljev?
 - A jezo
 - B strah
 - C žalost
 - D gonus

5. Med osnovne oziroma nižje potrebe po Maslowu **ne** sodijo
 - A potrebe po varnosti.
 - B kognitivne potrebe.
 - C potrebe po ljubezni.
 - D potrebe po spoštovanju.

6. Ožbej se zelo veseli potovanja. Na izbiro ima potovanje na Malto ali Filipine, a se nikakor ne more odločiti, kam bi šel raje.

Katera duševna obremenitev je opisana v besedilu naloge?

- A frustracija
- B konflikt približevanja/približevanja
- C konflikt izogibanja/izogibanja
- D konflikt približevanja/izogibanja

7. Na avtobusni postaji čakate prijatelja, ko med množico ljudi zagledate osebo v enakih oblačilih, kakršna navadno nosi vaš prijatelj. Za trenutek ste prepričani, da je on. Ko pa se približate, spoznate, da ste se zmotili in da mu ta oseba v obraz sploh ni podobna.

Kaj ponazarja opisani primer?

- A iluzijo
- B halucinacijo
- C blodnjo
- D napako halo efekta

8. Dreser je želel naučiti slona, da bi stal na žogi. Najprej ga je naučil stati na širokem zaboju, pozneje na delu debla in končno na žogi. Za vsak napredok je dal slonu zaželeni priboljšek.

Kako imenujemo opisano vrsto (obliko) učenja?

- A klasično pogojevanje
- B instrumentalno pogojevanje
- C modelno učenje
- D učenje z vpogledom

9. Inženirji so morali za vojsko napraviti vozilo, ki bi šlo lahko prek močvirja. Prvi inženir je izdelal vozilo z gošenicami kakor tank, drugi vozilo z velikimi gumami kakor traktor, tretji jadrnico, ki ima dodatne gume in vozi tudi po suhem, četrти pa je vozilu pripel balon in napisal, da se ta pred močvirjem napihne in prenese vozilo preko.

Kateri inženir je najbolj uporabljal divergentno mišljenje?

- A prvi
- B drugi
- C tretji
- D četrti

10. Učiteljica je pred devetletne otroke postavila glineni kroglici, ki sta imeli enako količino gline. Eno je spremenila v klobaso in otroke vprašala: »Ali imamo še vedno enako količino gline v obeh predmetih?« Katja je odgovorila: »Enako gline je. Nič nismo dodali in nič odvzeli.«

Na kateri stopnji razvoja mišljenja je Katja?

- A na senzomotorični stopnji
- B na predoperativni stopnji
- C na stopnji konkretnologičnih operacij
- D na stopnji formalnologičnih operacij

11. Otrok si želi dejavnosti opraviti sam, brez pomoči odraslih. Uči se novih telesnih spretnosti, na primer plezanja, potiskanja, zadrževanja in izločanja. Hoče uveljaviti svojo voljo in ima občasne »izbruhe trme«.

Na kateri razvojni stopnji je po teoriji E. Eriksona ta otrok?

- A zaupanje/nezaupanje
- B avtonomnost/dvom vase in sram
- C iniciativnost/občutja krivde
- D podjetnost/manjvrednost

12. Katera skupina teorij osebnosti poudarja, da se človek ne odziva neposredno na resničnost, ampak je pomembnejše, kako si jo subjektivno razлага?

- A psihoanalitične teorije
- B vedenjske teorije
- C humanistične teorije
- D kognitivne teorije

13. Kaj je asertivnost?

- A podrejanje normam skupine
- B nesebična pomoč ljudem v stiski
- C postavljanje meja zahtevam iz okolja
- D vživljanje v položaj druge osebe

14. Vzroke agresivnega vedenja različni avtorji pripisujejo različnim dejavnikom. Kako je razložil agresivno vedenje S. Freud?

- A Agresivno vedenje je prirojeno.
- B Agresivno vedenje je odgovor na frustracijo.
- C Agresivno vedenje je naučeno.
- D Agresivno vedenje je odgovor na fizično okolje.

B) STRUKTURIRANI ESEJI

1. naloga

Kohlberg je preučeval moralni razvoj in opredelil tri osnovne ravni moralnega presojanja. Poimenujte jih in opišite njihove bistvene značilnosti. Vsako raven moralnega presojanja ponazorite z odgovorom in uteviljivijo posameznika, ki naleti na vprašanje: »Je dopustno krasti, kadar posameznik nima dovolj denarja za preživetje?« Ovrednotite pomen Kohlbergove teorije in izpostavite eno njenih pomanjkljivost.

2. naloga

Pri pomnenju prihaja do količinskih in kakovostnih oziroma vsebinskih sprememb. Opredelite proces pomnenja in opišite količinske spremembe pri zapomnitvi gradiva (krivulja pozabljanja). Navedite tudi kakovostne spremembe in s primeri učne snovi pri predmetu zgodovine ponazorite, kako se kažejo pri zapomnitvi gradiva. Presodite in utemeljite različne strategije (načine) za izboljšanje zapomnitive snovi pri šolskem učenju.

3. naloga

Vse predstave, stališča in sodbe, ki jih imamo o samem sebi, se združujejo v pojmem **samopodobe**. Poimenujte in opišite tri področja samopodobe. Opišite, kako se odloča za študij mladostnik, ki se na dveh področjih samopodobe doživlja pozitivno, na enem pa negativno. Presodite, kateri dejavniki socializacije lahko vplivajo na razvoj pozitivne samopodobe, in pojasnite njihov vpliv.

4. naloga

V razvoju posameznika se oblikuje tudi čustvena zrelost. Poimenujte in opišite tri sestavine čustvene zrelosti. Za vsako sestavino s primeri ponazorite čustveno nezrelo odzivanje posameznika in utemeljite, zakaj velja ponazorjeno čustvovanje za nezrelo. Presodite in pojasnite, s katerimi oblikami učenja se lahko naučimo doživljanja in/ali izražanja čustev.

Prazna stran

Prazna stran